

hogeschool

Windesheim

Statushouders voor de klas Windesheim

Derde evaluatie

Martha Magee en Sjiera de Vries, Lectoraat Sociale Innovatie
12 juli 2022

Inhoud

Inleiding.....	3
Evaluatie traject derde lichting studenten.....	3
Ervaringen deelnemers	3
Ervaringen begeleiders stagescholen.....	4
Conclusie	6
Resultaten project statushouders voor de klas tot juli 2022	7
Colofon	8

Inleiding

In 2019 is Windesheim gestart met het project 'Statushouders voor de klas'. Doel van het project 'Statushouders voor de klas' is om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) een oriëntatietraject te bieden om hun kans om succesvol in te stromen als tweedegraads docent in één van deze vakken. Bij statushouders met een in Nederland erkende onderwijsbevoegdheid gaat het dan om instroom in een baan. Bij statushouders zonder erkende onderwijsbevoegdheid gaat het om instroom in een zij-instroomtraject of een deeltijdtraject, om daarmee hun tweedegraads onderwijsbevoegdheid te behalen. In september 2021 is een derde groep van 17 statushouders gestart met een traject dat doorloopt tot december 2022. In deze rapportage beschrijven we de ervaringen van deze derde lichting deelnemers met het eerste deel van hun traject en de resultaten van het gehele project tot nu toe. Deze rapportage is een vervolg op evaluaties van de eerdere lichtingen (Alkemade en de Vries, 2021 en de Vries, Alkemade en Magee, 2022).

Evaluatie traject derde lichting studenten

De 17 deelnemers van de derde lichting studenten die het project 'Statushouders voor de klas' volgen, zijn in september 2021 gestart met hun programma. Dat programma is grotendeels hetzelfde als bij de tweede lichting. Dat houdt in dat zij in september zijn gestart met intensief taalonderwijs en vanaf februari daarnaast lessen volgen over het Nederlandse onderwijs. In februari zijn ze ook begonnen met solliciteren bij stagescholen. Sommigen hebben snel een stageplek gevonden maar voor anderen heeft het tot april geduurd voordat ze een stageplek vonden. De lessen en stages lopen door tot december 2022. Vier deelnemers zijn inmiddels gestopt met het project omdat ze een baan hebben gevonden: één als docent wiskunde, één als onderwijsassistent en twee deelnemers gaan werken in de IT. De overige 13 deelnemers gaan, zoals gepland, door met het project tot december 2022.

Ervaringen deelnemers

Vijf deelnemers zijn in april door ons geïnterviewd over hun bevindingen tijdens het project. Alle vijf zijn zeer tevreden met de begeleiding die ze krijgen vanuit Windesheim en vinden de stage erg nuttig. Ze vinden de mogelijkheid om het Nederlands onderwijssysteem van binnenuit mee te maken erg waardevol, hoewel drie van de vijf graag meer begeleiding hadden willen hebben op de stageplek. Ze merkten dat de docenten te druk waren met andere zaken en niet genoeg tijd hadden om dingen uit te leggen, bijvoorbeeld hoe digiborden werken. De anderen zijn zeer tevreden met de begeleiding op de stageschool. Eén van de deelnemers beschreef het project als een sleutel tot de Nederlandse

arbeidsmarkt en maakte de opmerking dat het niet mogelijk was geweest om een stageplek te vinden zonder deelname aan dit project.

“Eigenlijk is het traject echt nodig voor ons om gewoon een overzicht te hebben. Overzichtelijke schema om te hebben precies waar gaat het hier over in het onderwijssysteem en waar sta jij als buitenlanders zeg maar met Nederlandse taal. Dat is echt vind ik rijk om te weten. Precies wat jij gaat zien in hier zeg maar, in de scholen. Het is echt verschillend tussen zeg maar van ons onderwijssysteem.”

Ervaringen begeleiders stagescholen

Tijdens een evaluatiemoment met begeleiders van de stagescholen in het voorjaar van 2021 gaven de begeleiders aan behoefte te hebben aan meer contact tussen stagebegeleiders onderling en tussen stagebegeleiders en Windesheim. In het kader daarvan is in april 2022 een online informatie-uitwisseling georganiseerd. Op dat moment hadden de deelnemende statushouders 7 colleges gehad als inleiding op het onderwijs in Nederland. Bijna alle deelnemers hadden inmiddels een stageplek; sommige begeleiders hadden bijna twee maanden een stagiair en anderen waren net begonnen. Stagebegeleiders kregen van tevoren een lijst vragen waar ze over na konden denken zodat ze hierover samen in gesprek konden gaan. Met de deelnemers aan het gesprek is afgesproken dat Windesheim het gesprek mocht gebruiken voor het evaluatieonderzoek.

Vragen ter voorbereiding van gesprek stagebegeleiders:

1. Hoe gaat het?
2. Welke dingen gaan goed?
3. Tegen welke situaties lopen jullie aan?
4. Wat hebben jullie nog van ons nodig?
5. Wat heb je gemerkt dat deelnemers nodig hebben aan begeleiding?
6. Wat moeten ze nog kunnen om een baan te kunnen krijgen in het onderwijs?
7. Hoe gaat het met de interactie tussen deelnemers en studenten of collega's?
8. Op welke manieren werken de begeleiders samen met schoolleiders, leraren en personeel om de deelnemers te helpen integreren in de school?
9. Wat helpt om problemen zoals culturele verschillen en miscommunicatie te voorkomen of overkomen?

Aan het begin van de bijeenkomst hebben de twee Windesheim docenten/studiecoaches, een korte introductie gegeven en uitgelegd wat het doel is van dit project en wat er allemaal gebeurt op

Windesheim voor de deelnemers. Tijdens de bijeenkomst is gewezen op het stagehandboek dat vorig jaar gemaakt is voor dit project, zodat stagebegeleiders weten waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarna zijn de vragen besproken.

Er bleken grote verschillen te zijn in de beleving van de stagebegeleiders. Sommigen vonden dat het uitstekend ging en dat de deelnemer veel initiatief toonde om alles te leren over het Nederlands onderwijs en om in te springen en helpen waar het nodig was. Eén stagebegeleider zei: *“Mijn stagiair is super enthousiast, hij wil heel graag ondernemen en het liefst nog meer lessen geven. Dus dat vind ik heel leuk om te zien en hij geniet heel erg van het Nederlandse onderwijs.”*

Toen de vraag gesteld werd over situaties waar ze tegenaan lopen, vertelden andere stagebegeleiders over deelnemers met een grote **taalbarrière**. Eén van de stagebegeleiders zei hierover: *“We zitten daar met een groot taalprobleem want elke tweede zin die ze zegt begrijpen we niet en moeten we weer vragen of begrijpt zij niet van ons. Als ze vragen stelt aan leerlingen is dat met name aan allochtone leerlingen.”* Er ontstond een discussie over het leren van vaktaal. Een stagebegeleider had voorgesteld om een lijst vaktermen te geven aan de Nederlands docent om te behandelen. Na enige tijd kwamen tot de conclusie dat deelnemers de taal beter in de context leren in plaats van lijstjes met woorden te leren. Dat zou ook gelden voor algemene taal, wat het belang onderstreept van het kunnen werken aan taalontwikkeling tijdens de stage: *“Er gebeurt zoveel onbewust dat ze ook als ze stagelopen de taal leren. We vinden het wel belangrijk dat ze zowel op de stageschool die taal leren als bij ons. Dus dat het juist ook wel die combinatie is.”*

Andere zaken waar stagebegeleiders tegenaan liepen waren de **afwachtend houding** en het geen vragen durven stellen. Zo is er gezegd: *“Die is heel erg afwachtend en die vindt het super spannend. Maar ja die kijkt alleen maar en die pakt wel kleine dingentjes op zoals leerlingen vraagt ze en ze beantwoordt vragen van leerlingen dat soort dingen. Maar ik heb ook zoiets van ja, op een gegeven moment moet ze voor de klas.”* Een andere opmerking was: *“Als ik dan vraag, hoe gaat het en begrijp je het, dan is eigenlijk altijd het antwoord, ja en ik begrijp het. Terwijl ik denk van, ja maar volgens mij heb je heel veel vragen en volgens mij komt niet alles eruit door de taal, maar daar vraagt ze dan niets over.”*

De Windesheim docenten hadden de afwachtende houding en het geen vragen durven stellen ook gemerkt tijdens de lessen op Windesheim en herkennen het als cultuurverschil. *“Dat is cultureel bepaald dat je ook niet toegeeft als je iets niet begrijpt en het is niet willen teleurstellen en dat snap ik maar dan kan ik ook niet helpen en dat is moeilijk.”* Ze hadden gezien dat deelnemers over het algemeen niet te veel op de voorgrond willen treden en begeleiders niet willen teleurstellen door dingen niet te begrijpen of te traag te leren.

Dat veel statushouders moeite hebben met de taal en een afwachtende houding hebben is niet bevorderlijk voor een goed klassenmanagement. De stagebegeleiders geven aan dat dit problematisch is, want goed klassenmanagement is volgens hen erg belangrijk in Nederland, waar leerlingen meestal vrijer zijn dan in de landen waar deelnemers vandaan komen.

De grootste belemmering die de stagebegeleiders bij dit project ervaren is **onduidelijkheid over** wat er van hen verwacht wordt in hun **rol als begeleider**. Ze zien dat dit niet hetzelfde is als begeleiden van een LIO-stage en het is voor hen niet voldoende duidelijk wat ze moeten en kunnen verwachten van de deelnemers. *“Ik zit een beetje met dat gat tussen oké het is een oriënterende stage dus zij kijken vooral mee maar ja, tegelijkertijd hoorde ik net ook iets van dat we moeten een soort van kijken of het onderwijs echt iets is voor ze. Maar ja op basis van wat ga je dat dan echt concreet beoordelen?”* De Windesheim docenten hebben toegezegd om een rubric te maken zodat het duidelijker is voor deelnemers en voor stagebegeleiders waar naartoe gewerkt moet worden. Ook gaven ze aan dat de beslissing of een deelnemer geschikt is om in Nederland als docent te werken in samenspraak tussen de stagebegeleiders en de docenten van Windesheim tot stand komt. Daarbij gaven ze ook aan dat de meeste deelnemers al erkenning hebben om als docent te kunnen werken, gebaseerd op de diploma's die ze hebben uit hun land van herkomst. Dus in die zin is 'toestemming' om te mogen werken als docent niet nodig. Wel is het belangrijk dat ze kunnen ervaren of ze passen binnen de Nederlandse onderwijscultuur. Daarbij werd geconcludeerd dat er veel maatwerk nodig is in de begeleiding en dat het lastig is om een eerlijke negatieve boodschap te geven als dat nodig is.

Door de levendige gesprekken tussen de deelnemers aan de intervisie was er geen tijd om de laatste drie vragen van de lijst uitgebreid te bespreken. Over de **interactie** tussen deelnemers en studenten of collega's werd nog wel opgemerkt dat over het algemeen het één op één contact goed gaat, maar dat communicatie moeilijker wordt in een grotere groep. Over samenwerking met schoolleiders zei een stagebegeleider: *“Ik denk ook dat er wat moet gaan gebeuren bij schoolleidingen, dat het waardevol is om dat soort mensen in jouw team te krijgen.”* Verder werd gepleit voor blijvende aandacht voor culturele verschillen en miscommunicatie.

Conclusie

Concluderend kunnen we stellen dat er geen grote verschillen zijn tussen de derde lichting studenten en eerdere lichtingen. Het programma is niet veranderd en bevindingen wijken niet af. Nieuw is wel de intervisie met stagebegeleiders. Die blijkt in een behoefte te voorzien. De stagebegeleiders hadden veel vragen voor het team van Windesheim en de stagebegeleiders vonden het ook prettig om onderling ervaringen te kunnen uitwisselen.

Een belangrijke bevinding tijdens de intervisie met de stagebegeleiders is dat er veel vragen zijn over hun eigen rol, over het doel van de stage en over wat er van de stagiair verwacht kan worden. Hier kan bij een volgende lichting meer duidelijkheid over gegeven worden. Daarnaast bleek ook nu weer het grote belang van taal en voor aandacht voor verschillen tussen Nederland en de landen van herkomst wat betreft cultuur en de manier waarop het onderwijs georganiseerd is.

Resultaten project statushouders voor de klas tot juli 2022

	Lichting 1	Lichting 2	Lichting 3
Start	Sept. 2019	Sept. 2020	Sept. 2021
Uitstroom	Juni 2020	Dec. 2021	Dec. 2022
Aantal deelnemers	16	17	17
Situatie eind juni 2022			
Baan als docent	8	1	1
Baan als assistent	-	2	1
Baan buiten onderwijs	1	4	2
Nog in project			13
Onbekend	7	10	
Uitgestroomd naar *			
Zij-instroom	0	*	
Kopopleiding	2	*	
Afstandsleren	5	*	

** De eerste lichting kon direct doorstromen naar een vervolgopleiding. De vervolgopleidingen starten in september, van de tweede lichting is daarom nog onduidelijk wie een vervolgopleiding gaat volgen.*

Colofon

Titel: **Statushouders voor de klas Windesheim**
Derde evaluatie

Auteurs: Martha Magee en Sjiera de Vries

Uitgever: Lectoraat Sociale Innovatie, Hogeschool Windesheim
Plaats van uitgave: Zwolle
Jaar van uitgave: 2022
Contact: Sjiera.de.vries@windesheim.nl
[Lectoraat Sociale Innovatie | Windesheim in Zwolle | Windesheim](#)

Deze publicatie van Windesheim valt onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie. Dit betekent dat de kennis uit deze publicatie hergebruikt mag worden als basis voor de ontwikkeling van nieuwe kennis mits de naam van de auteurs en/of Windesheim hierbij vermeld wordt.